

משרד החינוך

מינהל תקשוב, טכנולוגיה ומערכות מידע

משרד החינוך
הקטלוג החינוכי
כל המוצרים החינוכיים במקום אחד

הנחיות לאיסוף מידע, הערכתו וארגונו

1. איסוף מידע ברשת

ההנחיה כוללת חמישה שלבים:

- א. תכנון חיפוש המידע במרשתת
- ב. חיפוש המידע וציון מקורות המידע
- ג. הכרת קריטריונים להערכת המידע שנאסף
- ד. הערכת מידע שנאסף באמצעות כלי עזר
- ה. ארגון המידע במחברת דיגיטלית עברו לעמוד הבא ופעלו על פי ההנחיות .

2. חושבים ומתכננים

לפני שנכנסים לחיפוש באינטרנט, מומלץ לתכנן אילו תכנים וסוגי מידע אתם מתכוונים לחפש .

תכננו אילו סוגי מידע אתם מתכוונים לחפש (מאמרים, כתבות, סרטונים, תמונות, יישומונים, קובצי קול, מפות, סימולציות וכדומה.) כמובן, בהקשר לנושא מטלת הביצוע והתוצר.

בנוסף לכך חשבו באילו כלי חיפוש תיעזרו כדי לחפש את מקורות המידע שלכם.

ערכו רשימה של מילים/מושגים/נושאים הקשורים לשאלות שניסחתם בשלב הקודם. כדי לגוון את הממצאים, בעיקר של תמונות וסרטונים, כדאי לרשום כמה צירופי מילים רלוונטיות באנגלית .

תוצר שלב זה:

הגישו רשימה של השאלות שניסחתם בשלב הקודם (הגדרת הבעיה ובחירת התוצר) ולצד כל שאלה הציגו מילים, מושגים, נושאים הקשורים לשאלה זו.

3. חיפוש המידע ותיעודו

הקלידו את צירופי המילים מתוך הרשימה שהכנתם בשלב הקודם בחלון של מנוע חיפוש.

סננו את התוצאות לפי סוגי המידע (תמונות, סרטונים, חדשות וכדומה). סביר להניח שמקורות המידע שתמצאו יעוררו רעיונות למילות חיפוש נוספות. הוסיפו אותן לרשימה וחפשו גם לפי מילים אלה.

תעדו את המידע - מצאתם מקור מידע שנראה רלוונטי ומתאים? תעדו אותו בקובץ טבלה מרכזת של מקורות מידע הנמצא ביחידה זו.

בשלב זה עליכם למלא רק את שלושת הטורים הראשונים:

1. **כותרת מקור המידע**

2. **קישור למקור המידע**

3. **סוג מקור המידע**

רשמו את כותרת מקור המידע וצרו אליו קישור *

4. הערכת המידע שנאסף

בשלב זה הטבלה מכילה קישורים למספר רב של מקורות מידע. ייתכן שחלקם מציגים את אותו מידע, חוזרים על אותם מסרים, אינם עדכניים או אינם רלוונטיים מספיק לנושא. לעומת זאת ייתכן שחסר מידע רלוונטי.

כדי למקד את מקורות המידע ולבחור את המתאימים לנו ביותר, יש לערוך תהליך המכונה "הערכת מידע".

התהליך כולל כמה קריטריונים לבדיקה. לצורך הערכת המידע מומלץ מאוד לשלב כמה בדיקות ולא להסתפק בסוג אחד של בדיקה.

הקריטריונים לפיהם רצוי לבצע את הערכת המידע הם:

- הערכת נחיצות המידע
- הערכת רלוונטיות המידע
- הערכת אמינות המידע
- הערכת מהימנות המידע על פי תוכנו

4.1. הערכת נחיצות המידע

- עד כמה מקור מידע זה תורם להבנת הנושא (רקע תיאורטי)?
- עד כמה מקור מידע זה יכול לסייע להכנת התוצר הנבחר (מידע מעשי ויישומי)?
- האם המידע שנמצא במקור מידע זה ייחודי או כפול וחוזר על עצמו מקורות מידע אחרים שבטבלה?

4.2. הערכת רלוונטיות המידע

- עד כמה המידע רלוונטי לצורך שלכם?
- ייתכן שהוא עוסק בנושאים קרובים, אך לא בדיוק בנושא שלכם
- ייתכן שעוסק בנושא, אבל מתאר אירועים לא אקטואליים או שאירעו במקומות אחרים.

4.3. הערכת אמינות המידע

למי האתר שייך?

הבדיקה על פי כתובת האינטרנט של האתר. אם האתר שייך לממשלה (**GOV**), אקדמיה (**AC**), לארגון ללא מטרת רווח (**ORG**), או למוסד חינוכי - (**EDU**), סביר להניח שיש פיקוח כלשהו על המידע המתפרסם בו, והמידע עשוי להיות אמין. אם האתר שייך לחברה מסחרית (**COM**) או אדם פרטי, (**CO**) או אם הסיומת אינה מזוהה - ייתכן שהמידע מכונן על ידי אינטרסים מסחריים או אישיים

סמכות - מי עומד מאחורי האתר?

אתר רציני ואמין יציג בדרך כלל מידע על אודות האתר. חפשו את הכותרת "על אודות האתר" (**Background, about**) היכנסו לקישור וקראו מי הגוף או האנשים שמנהלים את האתר ומה האינטרס שלהם בפרסום המידע. האם מדובר באנשי מקצוע בתחום הנחקר? אם אין מידע על אודות האתר, ואיש לא נוטל עליו אחריות, המידע עשוי להיחשב כלא אמין

עד כמה המידע מעודכן?

חפשו באיזה תאריך התפרסם המידע - חשוב במיוחד באתרי חדשות וכתבות עיתונות. אם לא פורסם תאריך, זה עשוי לפגוע באמינות.

4.4 הערכת מהימנות המידע על פי

הקריטריונים שתוארו קודם בוחנים את המידע על פי מסגרת חיצונית. לעומת זאת בדיקת המהימנות מחייבת אתכם לקרוא את המידע (או לצפות בו) ולהעריך אותו על פי תוכנו.

- **האם התוכן מנוסח באופן שמבוסס על עובדות מדעיות** (תוצאות מחקרים), האם הוא מבוסס על אתיקה וכללים (כגון אתיקה עיתונאית, משפטית, אקדמית) או שמדובר בהבעת דעה אישית של הכותב?
- **האם העובדות הנמסרות מדויקות?** האם הניסוח מדויק וכתוב בשפה מובנת וברורה?
- **הצלבת מקורות מידע** - אם יש חשש שהמידע אינו מדויק, אינו אמין או אינו מעודכן, כדאי לחפש מקורות מידע נוספים הקשורים למקור מידע זה - שם האתר, שמות של כותבי ידע או של גופים המוזכרים בו.

5. הערכת המידע כלים לביצוע

העריכו את המידע מתוך רשימת המקורות שאספתם .

היכנסו לכל קישור וערכו תהליך של "הערכת מידע" (לגבי כל מקור מידע שהכנסתם לטבלה בדקו אם הוא עומד בקריטריונים שפורטו קודם)

לרשותכם כלי עזר לביצוע הערכת המידע :

- כלי העזר הוא טבלה שבה רושמים את כותרת מקור המידע ויוצרים אליו קישור. לכל מקור מידע רושמים את המידע שנמצא על פי הקריטריון
- בסיכום כותבים הערכת מידע כללית של כל מקור מידע .
- ניתן להשוות את הממצאים ולהחליט בעזרתם באילו מקורות מידע להיעזר לביצוע המטלה
- עם סיום תהליך "הערכת המידע" - בחרו כמה מקורות מידע איכותיים ואמינים שעונים על כל הצרכים שהגדרתם. מחקו את מקורות המידע שהתגלו כלא מתאימים ולא אמינים והשאירו רק את המקורות הנבחרים .

השלמת המידע בטבלה

השלימו את המידע הנדרש בטבלה המרכזת של מקורות המידע , רק עבור מקורות המידע שנותרו ברשימה :

- **תיאור קצר** של תוכן מקור המידע
- **הסבירו** בקצרה כיצד מקור מידע זה ישמש אתכם ביצירת התוצר או במידע העיוני הנלווה לתוצר

תוצר שלב זה

טבלה מסכמת של מקורות המידע לאחר שעברו הערכת מידע

6. ארגון המידע במחברת דיגיטלית

- עד כה אספתם את כל מקורות המידע הרלוונטיים עבורכם. אספתם נתונים בעזרת אחד מכלי החקר , עיבדתם את הנתונים וייצגתם אותם באמצעות תרשימים, לוחות וכדומה
- כעת הגיע השלב החשוב ביותר שבו הופכים מידע לידע ויוצרים ידע חדש . זהו שלב הכרחי בדרך ליצירת התוצר העיוני והיישומי
- מוצע לבצע את התהליך בעזרת **מחברת דיגיטלית** . כלי זה יסייע במיון המידע שאספתם ובארגונו על פי הנושאים/שאלות שעליהם חשבתם בשלב הגדרת הבעיה.